

**Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Татар-Шуганы авыл жирлеге Советы
КАРАРЫ**

Татар-Шуганы авылы

№71

«13» ноябрь 2017 ел

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Татар-Шуганы авыл жирлеге муниципаль хезмәткәрләренең
этика һәм хезмәт тәртибе Кодексы турында

«Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартандагы 25-ФЗ номерлы, «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законнар нигезендә

Татар-Шуганы авыл жирлеге Советы карап кабул итте:

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Татар-Шуганы авыл жирлеге муниципаль хезмәткәрләренең этика һәм хезмәт тәртибе Кодексын расларга.
2. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районның Татар-Шуганы авыл жирлеге Советы каарының үз көчен югалтуын танырга:
 - 22.06.2011 ел, №26 "Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Татар-Шуганы авыл жирлеге Советы муниципаль хезмәткәрләренең этика һәм хезмәттә үз-үзләрен тоту кодексы турында";
 - 30.09.2015 ел, №9 «Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Татар-Шуганы авыл жирлеге муниципаль хезмәткәрләренең этика һәм хезмәт тәртибе Кодексына үзгәреш керту турында».
3. Өлеге каарарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында түбәндәгә веб-адрес буенча бастырып чыгарырга: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Азнакай муниципаль районның рәсми сайтында Интернет "мәгълүмат-коммуникацион чөлтәрендә түбәндәгә веб-адрес буенча" урнаштырырга: <http://aznakaevo.tatar.ru>.
4. Өлеге каарарның үтәлешен тикшереп торуны законлылық, хокук тәртибе, депутат этикасы һәм жирле үзидарә мәсьәләләре буенча дайми комиссиягә йөкләргә.

Рәис

Г. З. Мияссарова

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Татар-Шуганы авыл жирлеге Советының 2017 елның 13 ноябрендәге 71 номерлы қаарына күшымта

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Татар-Шуганы авыл жирлеге муниципаль хезмәткәрләренең
этика һәм хезмәт тәртибе Кодексы
1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Татар-Шуганы авыл жирлеге муниципаль хезмәткәрләренең этика һәм хезмәттә үз-үзләрен тоту кодексы (алга таба - Кодекс) Россия Федерациясе Конституциясе, «муниципаль хезмәт нигезләре турында» модель законы нигезләмәләре нигезендә эшләнде.

1.2. Кодекс һөнәри хезмәт этикасының гомуми принциплары һәм хезмәт тәртибенең төп қагыйдәләре жыелмасыннан гыйбарәт, алар белән муниципаль хезмәткәрләр биләгән вазыйфаларына бәйсез рәвештә таянырга тиеш.

1.3. Муниципаль хезмәткә керүче Россия Федерациясе гражданы кодекс нигезләмәләре белән танышырга һәм үзенең хезмәт эшчәнлеген башкарганда, шул исәптән «Интернет»мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәреннән файдаланып, аларны үтәргә тиеш.

1.4. Һәр муниципаль хезмәткәр Кодекс нигезләмәләрен үтәү өчен барлык кирәклे ҹараларны ҝүрергә тиеш, ә Россия Федерациясенең һәр гражданы муниципаль хезмәткәрдән кодекс нигезләмәләре нигезендә аның белән мәнәсәбәтләрдә үз-үзен тотышын көтәргә хокуклы.

1.5. Кодексның максаты булып муниципаль хезмәткәрләрнең үзләренең һөнәри эшчәнлекләрен лаеклы башкару өчен хезмәт тәртибенең этик нормаларын һәм қагыйдәләрен билгели.

1.6. Кодекс муниципаль хезмәткәрләрнең үз вазыйфаи бурычларын үтәвенең нәтижәлелеген կүтәрүгә юнәлдерелгән.

1.7. Кодекс муниципаль хезмәт өлкәсендә тиешле әхлак, муниципаль хезмәткә иҗтимагый анда ихтирамлы мәнәсәбәт формалаштыру өчен нигез булып тора, шулай ук муниципаль хезмәткәрләрнең иҗтимагый аңы һәм әхлагы, аларның үз-үзләрен контролльдә тоту институты булып тора.

1.8. Муниципаль хезмәткәрләрнең Кодекс нигезләмәләрен белүе һәм үтәве аларның һөнәри эшчәнлеге һәм хезмәт тәртибе сыйфатын бәяләү критерийларының берсе булып тора.

**II. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРЛӘРНЕҢ ХЕЗМӘТ ТӘРТИБЕНЕҢ ГОМУМИ
ПРИНЦИПЛАРЫ һәм ҚАГҮЙДӘЛӘРЕ**

2.1. Муниципаль хезмәткәрләр, дәүләт, җәмгыять һәм граждандар алдында җаваплылыklарын аңлап, чакырылалар:

а) муниципаль органнарың нәтижәле эшен тәэммин итү максатларында вазыйфаи бурычларны намуслы һәм югары һөнәри дәрәҗәдә башкару;

бына).кеше һәм граждан хокукларын һәм ирекләрен тану, үтәү һәм яклау жирле үзидарә органнары эшчәнлегенең төп мәгънәсөн һәм эчтәлеген билгеләүдән чыгып эш итәргә;

б) үз эшчәнлеген жирле үзидарәнең тиешле органы вәкаләтләре чикләрендә гамәлгә ашырырга;

г) инди дә булса һөнәри яисә социаль төркемнәргә һәм оешмаларга өстенлек бирмәскә, аерым гражданнарың, һөнәри яисә социаль төркемнәрнең һәм оешмаларның йогынтысыннан бәйсез булырга;

- д) аларның вазыйфаи бурычларын намус белән үтәвенә комачаулый торган нинди дә булса шәхси, мәлкәти (финанс) һәм башка мәнфәгатьләр йогынтысына бәйле гамәлләрне төшереп калдырырга;
- е) федераль законнарда билгеләнгән чикләуләрне һәм тыюларны үтәргә, муниципаль хезмәт узуга бәйле бурычларны үтәргә;
- ж) сәяси партияләр һәм иҗтимагый берләшмәләр каарларының үзләренең хезмәт эшчәнлегенә йогынты ясау мәмкинлегеннән мәхрум итә торган гаделлекне сакларга;
- з) хезмәт, һәнәри этика нормаларын һәм эшлекле үз-үзенең тоту кагыйдәләрен үтәргә;
- и) гражданнар һәм вазыйфаи затлар белән эш иткәндә корректлык һәм игътибарлылык курсәтергә;
- к) Россия һәм башка дәүләтләр халыкларының гореф-гадәтләренә һәм традицияләренә түземлелек һәм хәрмәт курсәтергә, тәрле этник, социаль төркемнәрнең һәм конфессияләренең мәдәни һәм башка үзенчәлекләрен исәпкә алырга, милләтара һәм конфессияара татулыкка ярдәм итәргә;
- м) мәнфәгатьләр конфликтты килеп чыгуга юл куймау һәм мәнфәгатьләр конфликтның килеп туган очракларын жайга салу буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чарапларны күрергә;
- н) шәхси характердагы мәсьәләләрне хәл иткәндә жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданнар эшчәнлегенә йогынты ясау өчен хезмәт урынынан файдаланмаска;
- о) муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларына көрмәсә, жирле үзидарә органы, аның житәкчесе эшчәнлегенә карата гавами фикерләр әйтүдән, фикерләүдән һәм бәяләүдән тыелып калырга;
- п) гавами чыгышлар ясау һәм хезмәт мәгълүматын бирү буенча жирле үзидарә органында билгеләнгән кагыйдәләрне үтәргә;
- р) массакуләм мәгълүмат чараплары вәкилләренең дәүләт органы эше турында җәмгыятын мәгълүмат бирү эшчәнлегенә хәрмәт белән каарга, шулай ук билгеләнгән тәртиптә гражданнарга һәм оешмаларга дөрес мәгълүмат алуда ярдәм күрсәтергә;
- с) гавами чыгышларда, шул исәптән массакуләм мәгълүмат чарапларында, Россия Федерациясе территориясендә товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр һәм граждан хокукларының башка күләмнәре бәясен чит ил валютасында (шартлы акча берәмлекләрендә) билгеләүдән тыелып калырга, - белешмәләрне төгәл тапшыру өчен кирәк булган йә Россия Федерациясе законнарында, Россия Федерациясенең халыкара шартнамәләрендә, эшлекле әйләнеш гореф-гадәтләрендә каралган очраклардан тыш, Россия Федерациясе резидентлары арасындағы алыш-бирешләр суммалары, Россия Федерациясе бюджет системасының барлык дәрәҗәләрендәге бюджет күрсәткечләре, муниципаль бурычлар күләмнәре;
- т) үз жаваплылығы өлкәсендәге ресурслар белән мәмкин кадәр нәтиҗәләрәк эш итүне тәэммин итүгә дайими омтылырга.
- 2.2. Муниципаль хезмәткәрләр Россия Федерациясе Конституциясен, Татарстан Республикасы Конституциясен, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын үтәргә тиеш.
- 2.3. Муниципаль хезмәткәрләр үз эшчәнлекләрендә сәяси, икътисадый максатка ярашлылыктан чыгып йә башка сәбәпләр аркасында законнарны һәм башка норматив хокукый актларны бозуга юл куймаска тиеш.
- 2.4. Муниципаль хезмәткәрләр гамәлдәге нормалар һәм билгеләнгән таләпләр үтәлгәндә хезмәт мәгълүматын эшкәртә һәм тапшыра алалар.
- 2.5. Муниципаль хезмәткәрләр үзләре рөхсәтсез фаш иткән өчен жаваплы булган һәм (яисә) вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә аларга билгеле булган мәгълүматның иминлекен һәм конфиденциальлеген тәэммин итү буенча тиешле чараплар күрергә тиеш.
- 2.6. Башка муниципаль хезмәткәрләргә карата оештыру-урнаштыру вәкаләтләре бирелгән муниципаль хезмәткәрләр алар өчен профессиональлек, мактаулы абрый

үрнәге булырга, жирле үзидарә органында йә аның бүлекчәсендә нәтиҗәле эшләү өчен уңайлы мораль-психологик климат булдыруга ярдәм итәргә тиеш.

2.7. Башка муниципаль хезмәткәрләргә карата оештыру-боеру вәкаләтләре бирелгән муниципаль хезмәткәр, әгәр ул мондый гамәлләргә юл куймау яисә гамәл кылмау чараларын күрмәгән булса, үзенә буйсынган хезмәткәрләрнең этика принципларын һәм хезмәт тәртибе кагыйдәләрен боза торган гамәлләре яисә гамәл кылмаулары өчен Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплы була.

III. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕҢ КОРРУПЦИЯГӘ КАРШЫ ТОРУ СТАНДАРТЫ

3.1. Муниципаль хезмәткәрләр коррупция күренешләренә каршы торырга һәм аны профилактикалау буенча Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы норматив хокукий актларында, муниципаль хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә чаралар күрергә тиеш.

3.2. Муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгәндә һәм вазыйфаи бурычларны үтәгәндә муниципаль хезмәткәр үзендә вазыйфаи бурычларны тиешенчә үтәүгә йогынты ясый яисә йогынты ясарга мөмкин булган шәхси кызыксыну булу яисә булу мөмкинлеге турында әйтергә тиеш.

3.3. Муниципаль хезмәткәр үзенең керемнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йөкләмәләре турында Россия Федерациясе законнары нигезендә белешмәләр тапшырырга тиеш.

3.4. Муниципаль хезмәткәр яллаучы вәкиленә, Россия Федерациясе прокуратурасы органнарына яки башка дәүләт органнарына коррупциячел хокук бозулар қылуга этәрү максатларында нинди дә булса затларның аңа мәрәжәгать итүенең барлық очраклары турында хәбәр итәргә тиеш.

Коррупциячел хокук бозулар қылуга омтылыш максатларында мәрәжәгать итү фактлары турында хәбәр итү, әлеге фактлар буенча тикшерү үткәрелгән яки уздырылган очраклардан тыш, муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычы булып тора.

3.5. Муниципаль хезмәткәргә, вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә, физик һәм юридик затлардан (буләкләр, акчалата буләкләү, ссудалар, матди характердагы хезмәтләр, күңел ачулар, ял итү, транспорттан файдаланган өчен түләү һәм башка буләкләүләр) түләү тыела. Беркетмә чараларына, хезмәт командировкаларына һәм башка рәсми чараларга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәр тарафыннан алынган буләкләр, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, Татарстан Республикасы милке дип таныла һәм муниципаль хезмәткәр тарафыннан муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән жирле үзидарә органына акт буенча тапшырыла.

3.6. Муниципаль хезмәткәр бурычлы:

а) башка түләүле эш башкарырга ниятләве турында яллаучы вәкиленә алдан хәбәр итәргә;

б) яллаучы вәкиленең язма рәхсәтен алырга:

- бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбеннән финансhana торган түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнүгә, әгәр башкасы каралмаган булса.

Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсе яисә Россия Федерациясе законнары белән;

а)- әгәр муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларына курсәтелгән оешмалар һәм берләшмәләр белән үзара хезмәттәшлек керсә, чит дәүләтләрнең, халыкара оешмаларның, шулай ук сәяси партияләрнең, башка ижтимагый берләшмәләрнең һәм дини берләшмәләрнең буләкләрен, мактаулы һәм маҳсус исемнәрен (фәнни исемнәрдән тыш) кабул итүгә;

в) муниципаль хезмәткәргә караган кыйммәтле көгазыләрне (оешмаларның устав (жыелма) капиталларындағы катнашу өлешләрен, пайларны) Россия Федерациясе законнары нигезендә ышанычлы идарәгә, әгәр аларга ия булу мәнфәгатьләр конфликтyna китерергә мөмкин булса, тапшырырга;

г) матди-техник һәм башка тәэмин итү чараларыннан, башка дәүләт һәм муниципаль мәлкәттән бары тик вазыйфаи бурычларны үтәүгә бәйле рәвештә генә файдаланырга.

3.7. Башка муниципаль хезмәткәрләргә карата оештыру-урнаштыру вәкаләтләре бирелгән муниципаль хезмәткәрләр чакырып алынды:

а) үз кул астындағыларның мәнфәгатьләре конфликтyn булдырмау һәм жайга салу чараларын күрергә;

б) кул астындағылар арасында коррупцияне кисетү буенча чаралар күрергә;

в) муниципаль хезмәткәрләрне сәяси партияләр һәм ижтимагый берләшмәләр эшчәнлегендә катнашырга мәжбүр итү очракларына юл куймаска.

3.8. Башка муниципаль хезмәткәрләргә карата оештыру-оештыру вәкаләтләре бирелгән муниципаль хезмәткәрләр үзләренең шәхси тәртипләре белән намуслылык, гаделлек һәм гаделлек үрнәге курсәтергә тиеш.

3.9. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче турыдан-туры буйсыну яисә контролълек итү мәнәсәбәтләренә бәйле Муниципаль хезмәткәрләр арасында якын туганлык яисә Үзлекләр (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, абыйлар, апалар, шулай ук абыйлар, апалар, ата-аналар һәм ир белән хатынның балалары) булганды, аларның берсе муниципаль хезмәттән азат итү яисә муниципаль хезмәтнен башка вазыйфасына күчерү юлы белән муниципаль хезмәтнен тиешле вазыйфасын биләүдән баш тартырга тиеш.

IV. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРЛӘРНЕҢ ҺӨНӘРИ ХЕЗМӘТ ЭТИКАСЫНЫҢ ГОМУМИ КАГЫЙДӘЛӘРЕ

4.1. Муниципаль хезмәткәргә хезмәт тәртибендә кешенең, аның хокукларының һәм ирекләренең иң югары хәзинә булуы һәм һәр гражданның хосусый тормышының кагылгысызылышына, шәхси һәм гайлә серенә, намусын, абруен, үзенең яхши исемен яклауга хокуку булуы турындагы конституциячел нигезләмәләрдән чыгып эш итәргә кирәк.

4.2. Муниципаль хезмәткәр хезмәт тәртибендә:

а) дискриминацион характердагы теләсә нинди фикерләр һәм гамәлләр

б) тупаслык, кимсетүле тон, тәкәбберлек, алдан ук ялгыш фикерләр әйтү, хокуксыз, лаексыз гаепләүләр белдерү;

в) нормаль аралашуга комачаулаучы яисә хокукка каршы тәртип тудыручы янаулар, мысыкллаучы сүзләр яисә репликалар, гамәлләр;

г) гражданнар белән хезмәт кинәшмәләре, әңгәмәләр, бүтән хезмәт аралашуы вакытында тәмәке тарту.

4.3. Муниципаль хезмәткәрләр үзләренең хезмәт тәртибе белән колективта бер-берсе белән эшлекле мәнәсәбәтләр һәм конструктив хезмәттәшлек урнаштыруга ярдәм итәргә тиеш.

Муниципаль хезмәткәрләр әдәпле, игелекле, корректлы, игътибарлы булырга һәм гражданныар һәм хезмәттәшләре белән аралашканда түземлелек курсәтергә тиеш.

4.4. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларын үтәгендә тышкы кыяфәте, хезмәт шартларына һәм хезмәт чарасының форматына карап, гражданнының дәүләт органнарына ихтирамлы мәнәсәбәтенә ярдәм итәргә, рәсмилек, тыйнаклык, традициялелек, төгәллек белән аерылып торган гомум кабул ителгән эшлекле стильтыгь туры килергә тиеш.

V. КОНФЛИКТЛЫ СИТУАЦИЯЛӘР

5.1. Муниципаль хезмәткәр үз вазыйфаи бурычларын үтәгендә конфликтлы хәлләр килеп чыгуга юл куймаска тиеш.

Муниципаль хезмәткәр үзен лаеклы тотарга, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, үзенең вазыйфаи регламенты, шулай ук әлеге кодекс нормалары нигезендә кырыс эш итәргә тиеш.

5.2. Әгәр муниципаль хезмәткәр конфликтлы вәзгыяттән кача алмаса, аңа конфликт проблемасын турыдан-туры житәкче белән тикшерергә кирәк.

Әгәр турыдан-туры житәкче проблеманы хәл итә алмаса яисә конфликтлы хәлгә үзе жәлеп ителсә, муниципаль хезмәткәргә бу хакта югарырак житәкчегә хәбәр итәргә кирәк.

VI. КОДЕКС НИГЕЗЛӘМӘЛӘРЕН БОЗГАН ӨЧЕН ЖАВАПЛЫЛЫК

6.1. Муниципаль хезмәткәрләрнең әлеге Кодекс нигезләмәләрен бозуы «Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләренең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм җайга салу комиссияләре турында» Татарстан Республикасы Президентының 2010 елның 25 августындагы ПУ-569 номерлы Указы нигезендә төзелә торган муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликттың җайга салу буенча тиешле комиссия утырышында мораль хөкем ителергә тиеш. мәнфәгатьләр конфликтты», ә федераль законнарда каралган очракларда, Кодекс нигезләмәләрен бозу муниципаль хезмәткәргә карата юридик жаваплылык чаралары куллануга китең.

Муниципаль хезмәткәрләрнең Кодекс нигезләмәләрен үтәве аттестацияләр үткәргендә, югарырак вазыйфаларга курсетү өчен кадрлар резервый формалаштырганда исәпкә алына.